Sosiaali- ja terveysministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Heidi Havinmaa
Lakimies
10.11.2025

Hallituksen esityksen tavoitteet

- Esityksen tavoitteena on keventää aktivointisuunnitteluun liittyviä viranomaistehtäviä sekä purkaa aktivointisuunnitelman ja monialaisen työllistymissuunnitelman välisiä päällekkäisyyksiä.

- Esityksellä pyritään tehostamaan hallintoa, sujuvoittamaan lainsäädäntöä sekä turvaamaan hyvinvointialueiden henkilöstöresurssien riittävyyttä.

- Esityksellä pyritään lisäksi osaltaan parantamaan julkisen talouden kestävyyttä.

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset

- Esityksessä ehdotetaan, että aktivointisuunnitelmia laadittaisiin jatkossa vain työttömyyden perusteella toimeentulotukea saaville henkilöille.

- Työttömyysetuuteen oikeutetuille henkilöille laadittaisiin jatkossa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukainen työllistymissuunnitelma tai työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain mukainen monialainen työllistymissuunnitelma (381/2023).

Taloudelliset vaikutukset

- Lakimuutoksen arvioidaan vähentävän laadittavien aktivointisuunnitelmien tai niiden päivitysten määrää 48 700 suunnitelman verran.

- Monialaisten työllistymissuunnitelmien arvioidaan lisääntyvän 7 000 kappaleella.

- Esitys vähentäisi hyvinvointialueiden yleiskatteellista rahoitusta 1,6 miljoonaa euroa vuodesta 2026 alkaen.

Vaikutukset työttömiin

- Esityksellä ei olisi vaikutusta toimeentulotukea saaviin työttömiin.
- Työttömyysetuuteen oikeutettujen osalta esityksellä voi olla myönteisiä vaikutuksia työttömien asemaan, kun palvelutarpeen arviointi ei kytkeydy yhteen ainoaan ja ehdottomaan työttömän tilanteen tarkastelun laukaisevaan kriteeriin eli työttömyysetuuden maksupäivien kertymään.
- Lakimuutoksen seurauksena on mahdollista, että jotkin aktivointiehdon piiristä poistuneet työvoimapalveluja ja sosiaalipalveluja yhtäaikaisesti tarvitsevat asiakkaat saattavat jäädä kuntouttavan työtoiminnan ulkopuolelle.
- Työ- ja toimintakykyä sekä elämänhallintaa on kuitenkin mahdollista edistää muilla sosiaalihuollon palveluilla, kuten esimerkiksi sosiaalisella kuntoutuksella.

Vaikutukset hyvinvointialueiden toimintaan 1/2

- Esityksen myötä hyvinvointialueen hallinnollinen työ vähenisi niiden asiakkaiden osalta, joille on voimassa olevan lain mukaan laadittava aktivointisuunnitelma.

- Esityksellä olisi myönteinen vaikutus aktivointisuunnitteluun liittyvään sosiaalihuollon henkilöstöresurssien riittävyyteen, kun aktivointisuunnitelmia laadittaisiin jatkossa vain toimeentulotukea saaville.

- Esityksen myötä hyvinvointialueen resursseja voidaan todennäköisesti kohdentaa paremmin niille asiakkaille, joiden tuen tarpeet ovat moninaiset.

Vaikutukset hyvinvointialueiden toimintaan 2/2

- Toisaalta painopisteen siirtyminen aktivointisuunnittelusta kohti monialaisempaa työskentelyä voi lisätä henkilöstöresurssien tarvetta monialainen palvelutarpeen arvioinnissa ja monialaisen työllistymissuunnitelman laatimisessa.

- Riskinä voi olla, ettei aktivointisuunnittelusta vapautuva resurssi siirtyisi monialaiseen työskentelyyn.

Voimaantulo ja soveltaminen

- Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.
- Lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovellettaisiin niihin työttömyysetuuteen oikeutettuihin työttömiin, joille on ennen lain voimaantuloa laadittu aktivointisuunnitelma. Esityksellä ei siten olisi välitöntä vaikutusta jo laadittuihin aktivointisuunnitelmiin.
- Säännöksiä sovellettaisiin enintään 31.12.2026 asti, jonka jälkeen työttömyysetuuteen oikeutetuille laaditut aktivointisuunnitelmat lakkaisivat.
- Aktivointisuunnitelman lakkaamisen jälkeen työttömyysetuuteen oikeutetun palvelutarpeeseen vastattaisiin joko työllistymissuunnitelman, monialaisen työllistymissuunnitelman tai sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella.